

Virserums hembygdsblad 5/19

Charkuteriaffärer i Virserum

I slutet av 1800-talet bodde de flesta i socknen i de olika byar som omgav kyrkbyn. De var bönder som själva odlade och producerade det mesta av livets nödtröft. Men i takt med en ökad industrialisering förändrades situation, framför allt i kyrkbyn. Industriebetarna behövde köpa både mat och andra förnödenheter. Och med ökad efterfrågan utvecklades också affärsverksamheten, inte minst när det gäller charkuteriaffärer. Det har funnits många sådana men i dag handlas de mesta charkuterierna i snabbköp med ett brett urval både av mat och andra varor. Men 2005 startade Dackebygdens kött som har satsat på försäljning av närproducerade varor utan plastförpackningar.

I den här artikeln berättas det om de charkuteriaffärer som har funnits i Virserum. Några finns det mycket information om, andra känner vi nästan bara till namnet. Utöver de som nämns här finns ett par andra som också sålde charkuterier men som hade ett bredare utbud, nämligen Kalmar Läns Livsmedel (uppköpt av ICA 1971) och Konsum (senare Coop).

Storgatan 34

Arvid Bergs charkuteriaffär

Den äldsta charkuteriaffären i Virserum – och kanske också den mest välkända - öppnades 1908 av Arvid Berg. Den låg på Storgatan 34, bredvid åbron och senare granne med Goods konditori.

Huset lär ha uppförts i slutet av 1800-talet och i början av 1900-talet köptes det av hemmansägaren Anders Magnus Andersson i Slagdala. Han hade då överlåtit sin gård till en dotter och svärson och flyttat med sin maka till kyrkbyn. Anders Magnus kallades allmänt för "Östgöten" efter sitt födelselandskap. En av hans döttrar hette Anna och hon hade tidigare provat på att arbeta i affär bl.a. i Oskarshamn. Hon övertog nu den handelsbod som fanns i föräldrarnas nya hus och som drivits av Hjalmar Landegren. Anna gifte sig med slaktaren och charkuteristen Arvid Berg.

Arvid Berg härstammade från Frödinge och redan som 13-åring kom han till Vimmerby och fick göra sina första lärospår i charkuteristens yrke. Han kom sedan att arbeta i Oskarshamn och Eksjö, men han tröttnade på yrket och tog värvning i dåvarande K 4 Smålands Husarer. Han återgick dock till sitt tidigare yrke och startade alltså Virserums första charkuteriaffär.

I verksamheten ingick också under många år ett slakteri vid Virserumssjön och man kunde därför tillverka de flesta varorna själv. I en annons kunde man därför läsa att man "uppköper höns och vilt, smör och ägg" samt att affären alltid har "färska varor av egen

tillverkning i stor sortering till platsens absolut billigaste pris". Många minns också hur det ibland brukade hänga harar och viltfågel utanför på väggen vid butiksdörren.



Arvid Berg drev sin affär till 1935 då den överläts till hans son Torsten Berg. I samband därmed ändrades namnet till Arvid Berg Eftr. Torsten hade dock inte affären många år utan på hösten 1938 var det en annan son – Sven – som blev ny innehavare. Då fick affären namnet Bergs Charkuteriaffär. Sven Berg fortsatte med affärsverksamheten till 1947 då andra ägare tog över (se nedan). Affären stängdes för gott 1971 och stod sedan tom några år innan kommunen köpte fastigheten som saneringsobjekt. Den grönmålade fastigheten revs i januari 1980.

God mat

gör ett glatt ansikte. För att vara på den säkra sidan, gör inköpen hos undert., som erbjuder färska, vällagade charkuterivaror, Kött, Fläsk, Sillinläggningar och Ost i riklig sortering.

Bergs Charkuteriaffär
VIRSERUM. Rt. 115.

Annons 1939

Håkanssons charkuteriaffär

Enligt en anmälan till Handelsregistret var det Ulf Håkansson som på hösten 1946 övertog affären på Storgatan 34. Han var född 1902 och arbetade som lantbrukare i Mortorp innan han kom till Virserum som charkuterist och övertog Bergs charkuteriaffär.



Härlig julmat...

Vällagade, goda charkuterivaror, delikata julskinkor, fin-fina sillinläggningar, vällagrad god julost och härlig smörgåsmat köper Ni med garanti för kvalitet hos oss. Välkommen vid Edra julinköp. Vi stå tacksamt till Er tjänst.

Håkanssons Charkuteriaffär
VIRSERUM. TELEFON 115.

Annons 1946

Lövkvists charkuterier

Håkanssons charkuteriaffär övertogs 1948 av Venzel Lökvist som tillsammans med sönerna Sture och Nils sålde kött, fläsk och charkuterivaror men även smör, bröd, ost, konserver, frukt, grönsaker, vilt och delikatesser.

HUSMÖDRAR

Ni som värdesätter goda hemlagade
CHARKUTERIVAROR
och
GOD KUNDTJÄNST
hälsar vi hjärtligt välkomna till våra affärer

LÖVKVISTS CHARKUTERIER
JÄRNFORSEN TEL. 35 o. 145 - VIRSERUM TEL. 115

Annons 1949

Den här perioden av affärsägandet är dessvärre dåligt dokumenterat.

Lövkvists Eftr.

Sture och Nils Lökvist – som nu står som ensam ägare – sålde i november 1950 affären till S. Albertsson och J. Tigeryd. Detta framgår av en annons i lokaltidningarna om affärsöverlåtelse. Vilka de nya ägarna var framgår dock inte och några uppgifter i övrigt saknas.

Erland och Göstas Livsmedel

De nya ägarna till affären på Storgatan 34, efter Lövkvists Eftr., blev Erland och Gösta Gustafsson. Enligt en anmälan till handelsregistret öppnades affären i deras regi hösten 1952. Erland Gustafsson och Gösta Fredriksson kom båda från Vetlanda. Men redan 1956 lämnade Gösta Fredriksson rörelsen och efterträddes som delägare av Vincent Nilsson från Eksjö. Trots denna förändring bibehölls firmanamnet Erland och Göstas Livsmedel, som då var väl inarbetat.



Annons 1954

När länsveterinären under 1960 inspekterade länets affärer hade han bl.a. synpunkter på affären; dörren till kylrummet var otät och skärbrädan i arbetsrummet trasig. Men i berättelsen året därpå noterades att dörren hade reparerats och målats samt försetts med rostfria handtag. Vidare hade två nya skärbräder av bok anskaffats. Ordningen och städning var tillfredsställande.

Erland Gustafsson blev 1960 ensam ägare till affären och bytte då namn till Erlands livs. Han upphörde 1964 med den egna tillverkningen av charkuteriet, som alltså hade pågått alltsedan Arvid Berg öppnade affären 1908.

Storgatan 33

C T Carlssons slakteri- och charkuteriaffär

En annan av de klassiska charkuteriaffärerna var C T Carlssons på Storgatan 33. Han hade både slakteri och charkuteriaffär i sina lokaler.

Lages livsmedel

Efter Erik Andersson var det dags för Lage Svensson att 1972 överta affären. Lage Svensson var bördig från Målilla och hade vid övertagandet 15 års erfarenhet i branschen. Tio av dessa år hade han arbetat som affärsbiträde i Virserum. Sin utbildning hade han fått vid Kalmar läns slakterier. I samband med övertagandet gjordes en större renovering av lokalerna.

Kyrkogatan

Johansson & Dahlberg

Enligt en notis i hälsovårdsnämndens handlingar 1935 fanns den på Kyrkogatan men det finns ingen uppgift om i vilken fastighet den var inrymd. Den hade öppnats samma år av Gunnar Johansson och Artur Dahlberg, båda kom från Kisa där de hade varit charkuterister.



Annons 1937

Redan 1937 lämnade Artur Dahlberg verksamheten men det finns inga noteringar om när affären stängdes för gott.

Slakteribolaget

Affären fanns på Kyrkogatan 8. Enligt en anmälan till handelsregistret hade den öppnats 1928 av Herbert Karlsson från Skälsbäck och Oskar Jönsson. I en annons i juli 1928 sägs att man på sommaren rekommenderar rökta varor av skinka, filéer, medvurst, fläskkorv och dansk leverpastej. Vidare framhålls i annonsen att affären dagligen köper slaktdjur, svin, och kalvar.

Men redan 1929 överläts affären till Viktor Lindbom, som fortsatte affärsrörelsen under namnet Virserums Slakteribolags Eftr. Företaget gick i konkurs 1934. Senare lär Viktor Lindbom ha öppnat affärer i bl.a. Mörlunda och Rosenfors. När Viktor Lindbom avled 1957, vid 67 års ålder, var han bosatt i Bromma.

Efter konkursen öppnade Alfred Svensson den 1 september 1934 en charkuteriaffär i Slakteribolagets lokaler. Tack vare ett reklamblad från Gustav Karlssons tryckeri är af-

färnsnamnet bevarat, men i övrigt saknas uppgifter om verksamheten. Affären blev uppenbarligen inte långlivad för våren 1935 flyttade Varuhuset Göta in i lokalerna på Kyrkogatan 8. Men det är en helt annan historia.



Annons 1929

M. K. Lindberg

I en annons den 31 januari 1923 (alltså efter den stora branden på Kyrkogatan i december 1921) meddelar Maria Karolina Lindberg att hon hade öppnat slakteri och charkuteriaffär i Svanströms hus mitt emot kyrkan, I ett åldersbetyg sägs att hon är änka och född 1857. Vidare framgår av handlingarna att hon varit bosatt på Ekeby gård i Torsälla. I övrigt saknas uppgifter om affären och när den upphörde.

Södra Järnvägsgatan 23

På den här adressen fanns Nils Anderssons Charkuteriaffär mitt emot järnvägsstationen. I en tidningsnotis sägs att affären skulle öppna den 17 maj 1934. Adressen är inte angiven, men då det sägs att affären låg i skraddarmästare Lindahls fastighet vet vi att det är samma hus som de flesta idag kallar Violas pensionat. Albert Lindahl hade öppnat sitt skrädveri 1923. Sivert Lundgren övertog sedan charkuteriaffären på sensommaren 1936 och där han sedan var verksam fram till någon gång under 1941. Då öppnade Viola Lindahl – dotter till skraddarmästare Albert Lindahl – sitt pensionat i byggnaden.

Andra charkuteriaffärer

Det har funnits flera andra charkuteriaffärer i Virserum. Det är dock oklart på vilken adress och under vilken tid de har existerat. Nedan redovisas några av dessa affärer.

Ivar R. Ohlsson Charkuteriaffär

Affären öppnades 1924 av charkuteristen Ivar R. Ohlsson (född 1903). Men redan året därpå gick företaget i konkurs.



Annons 1924

Men så mycket mer känner vi inte till om den här affären.

C. G. Andersson

Handelsbiträdet Carl Gottfrid Andersson, f. 1893, från fastigheten Oscarslund 1 i Virserum öppnade 1916 sin affär.



Annons 1916

Som framgår av annonsen hade han sin affär i den lokal som tidigare hade inrymt Thure Rehns slakteriaffär. Tyvärr saknas det uppgifter om denna slakteriaffär och någon anmälan om affärens öppnande lämnades aldrig in till länsstyrelsens handelsregister.

GES UT AV VIRSERUMS HEMBYGDSFÖRENING

Bli medlem genom att betala in 100 kr på bg 5241-0263.